

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно ограничението на употребата на определени опасни вещества в електрическото и електронното оборудване“

COM(2008) 809 окончателен — 2008/0240 (COD)

(2009/C 306/08)

На 16 февруари 2009 г. Съветът на Европейския съюз реши, в съответствие с член 95 от Договора за създаване на Европейската общност, да се консултира с Европейския икономически и социален комитет относно:

„Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно ограничението на употребата на определени опасни вещества в електрическото и електронното оборудване“

Специализирана секция „Земеделие, развитие на селските райони, околна среда“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 18 май 2009 г. (докладчик: г-н RETUREAU).

На 454-тата си пленарна сесия, проведена на 10 и 11 юни 2009 г. (заседание от 10 юни), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 109 гласа „за“ и 3 гласа „въздържал се“.

1. Заключение на Комитета

1.1 Член 95 от ДЕО е правилното правно основание за преработената директива, с която се хармонизират условията за производство и дистрибуция на електрическо и електронно оборудване в рамките на вътрешния пазар. Изборът на директивата като правна форма е оправдан по две причини: като преработка на директива и тъй като държавите-членки носят отговорност за нейното прилагане и контрол, в съответствие с принципите за субсидиарност и пропорционалност.

1.2 При все това Комитетът счита, че контролът по прилагането на преработената директива следва да бъде насочен към възможно най-голяма хармонизация на прилагането във вътрешния пазар, за да се избегнат възможни административни усложнения в трансграничен план и произтичащото от това нарушаване на конкуренцията.

1.3 Що се отнася до евентуалните промени в списъка на токсичните или опасните вещества, чиято употреба е забранена или строго ограничена, Комитетът може да приеме използването на метода на комитологията, само ако бъдат консултирани заинтересованите страни и бъде проведено проучване за въздействието на всяко добавено или извадено от списъка вещество.

2. Предложения на Комисията

2.1 Като предлага замяната на директивата ОЕЕО (относно отпадъците от електрическо и електронно оборудване) с преработена директива, която цели да увеличи процента на събиране и обработка на отпадъците, да включи в приложното поле медицинското и болничното оборудване и уредите за контрол и да поощрява повторната употреба на уреди, подлежащи на поправка, Комисията си поставя за цел едновременно по-добра защита на околната среда и опростяване на административните формалности. Предложената директива, която е насочена към ограничаване на използването на токсични или опасни вещества в електрическото и електронно оборудване (Директива за ограничението на опасните вещества) и е предмет на настоящото становище на Комитета, е допълваща и взаимосвързана с преработката на Директива ОЕЕО и следователно също трябва да бъде преработена.

2.2 Що се отнася до токсичните или опасните вещества, службите на Комисията считат, че тази преработка ще доведе до общи нетни ползи, макар и в скромнен размер. Освен това препоръчаните варианти ще имат значителен кумулативен ефект за изясняване на директивата и хармонизиране на нейното прилагане и изпълнение, допринасяйки по този начин за установяване на по-добра регулаторна среда.

2.3 Целта, по-специално, е да се разшири приложното поле на двете директиви, като бъдат добавени медицинските изделия и приборите за наблюдение и контрол към другото оборудване, вече предвидено в предходните директиви. Ударението се поставя и върху необходимостта от повторна употреба на част от оборудването вместо третирането му като отпадък. Разграничението между рециклирано оборудване и отпадъци е предмет на декларации и съответни проверки.

2.4 Преработената директива за ограничението на опасните вещества запазва правното си основание (член 95, вътрешен пазар), а преработената директива ОЕЕО запазва своето основание (член 175, околна среда), което е в съответствие с целите им, които, по същество, остават същите.

2.5 Приложенията на преработената директива за ограничението на опасните вещества уточняват вида на въпросното оборудване (приложения I и II) и представляват нов отправен документ за преработената директива ОЕЕО. Токсичните или опасните вещества, чието ограничение е цел на директивата за ограничението на опасните вещества, остават непроменени по отношение на вида им и допустимите крайни количества. Научно-техническият напредък и евентуалните дерогации ще бъдат взети предвид от процедурата по комитология с контрол.

2.6 Според Комисията ползите за околната среда вероятно ще бъдат значителни. Множество тонове тежки метали, вписани в директивата за ограничението на опасните вещества (> 1 400 тона олово, около 2,2 тона кадмий), се използват в медицинските изделия и приборите за контрол и управление, което в топливотно съотношение представлява 0,2 до 0,3 % от отпадъците от електрическо и електронно оборудване. Тези вещества, при лошо управление на отпадъците, могат да бъдат изхвърляни в околната среда (едва 49,7 % от отпадъците от медицински

изделия и 65,2 % от отпадъците от приборите за контрол и управление се събират разделно). Ограничаването на използването на тези вещества в рамките на директивата за ограничаването на опасните вещества ще позволи в средносрочен и дългосрочен план да се преустанови наличието им в продуктите и отпадъците от тях. По-задълбочен анализ показва, че дори и при хипотезата на по-висок процент на рециклиране, включването на това оборудване в приложното поле на директивата за ограничаването на опасните вещества ще е от полза за околната среда.

2.7 Хармонизирането на определения в свързаните директиви ще спомогне за по-доброто им прилагане и за премахване на административните пречки (вж. параграф 3.3 по-долу) и на прекалено разнообразните процедури по изпълнение.

3. Общи бележки

3.1 Преработката на инструменти като директивата ОЕЕО и директивата за ограничаването на опасните вещества може да доведе, както е случаят, до доста съществена реформа на предходното законодателство.

3.2 Всички колебания, свързани с приложното поле, определенията, както и различните практики на държавите-членки относно съобразността на продуктите и евентуалното припокриване на старите директиви с новата регулаторна рамка относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), следва да отпаднат. Необходима е истинска хармонизация, за да се ограничат разходите по въвеждане на предвидените мерки и административните тежести.

3.3 Също така би следвало да се повиши степента на допълване и съгласуваност на двете директиви с други общностни законодателни актове (обща рамка за предлагането на пазара на продукти ⁽¹⁾, REACH ⁽²⁾, енергоемки продукти ⁽³⁾), свързани с проектирането на оборудването.

3.4 Комитетът отбелязва със задоволство, че в крайна сметка списъкът с ограничените или забранените вещества в електрическото и електронното оборудване не е променен, което означава запазване на еднакво ниво на защита за работниците и потребителите.

3.5 Във връзка с това Комитетът настоява за бдителност по отношение на многобройните незаконни трансфери на опасни отпадъци към страни, които не са технически оборудвани, за да извършват подходяща обработка, което застрашава сериозно околната среда и здравето на хората в тези страни. Обработката на електронни отпадъци вече поставя сериозни проблеми пред здравеопазването в някои от тези страни, положение, което би

могло да се усложни, ако предварителната обработка на отпадъците, предвидена в ОЕЕО, не е извършена правилно и поради добавянето на нови рискове вследствие разширяване на приложното поле с категории 8 и 9.

3.6 Комитетът отбелязва, че в предложената преработена директива списъкът със забранените или ограничени вещества не е променен. За да бъдат разрешени заместителите на най-токсичните или най-опасните вещества, следва да се провери дали самите те не представляват опасност. Евентуалното освобождаване от изискванията следва да се прилага единствено за абсолютно незаменими вещества с оглед на настоящите познания и напредък в технологиите и с всички защитни и предпазни механизми, които се налагат.

3.7 Приложното поле, определено в приложения I и II на преработената директива за ограничаването на опасните вещества, може да бъде променено от Комисията съгласно процедурата за комитология с контрол. При все това Комитетът счита, че всички последващи съществени изменения би следвало да бъдат предмет на нови анализи на въздействието и на нови предварителни консултации. Той приветства използването на методологията REACH за евентуалното въвеждане на нови забранени вещества.

3.8 Комитетът признава, че многостранното хармонизиране на определенията във всички свързани директиви (вж. параграф 3.3 по-горе) представлява мярка, насочена към постигане на повече яснота и съкръчаване на административните разходи.

3.9 Той признава също така, че определянето на разумен краен срок за освобождаване от изискванията за някои вещества (на четири години), може да допринесе за намирането на алтернативни решения, като същевременно гарантира достатъчна правна сигурност за производителите.

3.10 Комитетът е наясно, че изменената регулаторна рамка оказва въздействие върху ръста на предприятията и върху заетостта и приветства подобряването на съгласуваността между двете преработени директиви, както и насърчаваното по този начин законодателно и административно опростяване.

3.11 Комитетът приветства разширяването на приложното поле на директивата за ограничаването на опасните вещества с две допълнителни категории оборудване (категории 8 и 9: медицински изделия и прибори за контрол и управление) и приемането на принципа за повторна употреба на част от събраното оборудване. Според него контролът, позволяващ разграничение на отпадъците от рециклираните инструменти, основан на декларация и евентуални проверки, е целесъобразен.

⁽¹⁾ ОВ L 218, от 13.2.2008 г., стр. 82.

⁽²⁾ ОВ L 396, от 30.12.2006 г.

⁽³⁾ ОВ L 191, от 22.7.2005 г., стр. 29.

3.12 Той одобрява също така хармонизирането на определенията на засегнати икономически оператори с тези от „Пакета относно предлагането на продуктите на пазара“, както и добавените нови определения (например определението на медицински изделия).

3.13 Комитетът вярва, че по този начин действителната хармонизация на прилагането на равнище държави-членки ще бъде много по-ефективна, отколкото е била в контекста на предходните директиви преди преработката. След няколко години практика би било целесъобразно да се направи оценка, за да се провери дали преследваните цели са били наистина постигнати.

Брюксел, 10 юни 2009 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Mario SEPI
